

SXEDIO.J84

22.4.1967: ΙΔΡΥΕΤΑΙ ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην Κύπρο οι αντιδράσεις ήταν άμεσες ιδιαίτερα από ορισμένες τάξεις του λαού.

Το Υπουργικό Συμβούλιο συνήλθε υπο την προεδρία του Προέδρου Μακαρίου αλλά απέφυγε να αναμιχθεί στο θέμα.

Όπως δήλωσε ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος "το Υπουργικόν Συμβούλιον ανεσκόπησε την κατάστασιν, ως αύτη διαμορφούται μετά τα γεγονότα εις την Ελλάδα, η Κυβέρνησις της Δημοκρατίας παρακολουθεί με ενδιαφέρον την εσωτερικήν κατάστασιν εις Ελλάδα, ουδεμίαν ανάμιξιν επιθυμεί να έχει εις αυτήν".

Από πλευράς του λαού διάφοροι παράγοντες- δημοσιογράφοι, πολιτικοί, εκπαιδευτικοί και ηθοποιοί ανέλαβαν την πρωτοβουλία για σύσταση Επιτροπής για την Αποκατάσταση της Δημοκρατίας στην Ελλάδα.

Ανακοίνωση τόνιζε:

"Η Δημοκρατία επλήγη εις την Ελλάδα, τμήμα του ελληνισμού είναι η Κύπρος και εις αυτήν έλαχεν η ιστορική ευθύνη να αποδείξη ότι η Δημοκρατία πρέπει να ζήση εις την χώραν όπου εγεννήθη.

Ανελάβομεν την πρωτοβουλίαν ιδρύσεως Κυπριακής Επιτροπής Αποκαταστάσεως της Δημοκρατίας εις Ελλάδα, με πλήρη συναίσθησιν της ιστορικής μας ευθύνης και αποστολής.

Διά τούτο καλούμεν σήμεραν Σάββατον και ώραν **3** μ.μ. εις το κινηματοθέατρον Απόλλων εν Λευκωσία σύσκεψιν εις την οποίαν καλούνται όλοι να παραρυστούν. Ασχέτως πολιτικής τοποθετήσεως. Όλοι εκείνοι, οι οποίοι συμφωνούν ότι η αγωνιζομένη Κύπρος δύναται να διαδραματίση ύψιστον ρόλον και να συμβάλη εις επίτευξιν ενός και μόνον σκοπού: Την αποκατάστασιν της Δημοκρατίας εις την Ελλάδα.

Τα χρονικά περιθώρια δεν επιτρέπουν εις αυτήν

την αποστολήν προσωπικών προσκλήσεων. Η ανακοίνωση αυτή πρέπει να θεωρηθή ως πρόσκλησις προς κάθε ένα, ο οποίος συμφωνεί με τον σκοπόν του αναληφθησομένου αγώνος Δημοκρατίας εις την Ελλάδα.

Ζήτω η Δημοκρατία".

Ταυτόχρονα μια μεγάλη ομάδα από πολίτες με ψήφισμα που απέστειλαν στην Ελληνική Πρεσβεία καταδίκάζαν το πραξικόπημα στην Ελλάδα.

Οι άνθρωποι αυτοί που παρέστησαν (οι περισσότεροι) αλλά αι άλλοι που δεν το υπέγραψαν λόγω παρεμβάσεως της ελληνικής πρεσβείας στους υπευθύνους διαφόρων εφημερίδων) και στη σύσκεψη στο κινηματοθέατρο Απόλλων σε ψήφισμά τους προς την ελληνική πρεσβεία ανέφεραν:

"Συντετριμένοι ενώπιον των δραματικών εξελίξεων αίτινες ωδήγησαν εις επιβολήν στυγνής δικτατορίας, καταργούσης την ελευθερίαν του ελληνικού λαού εκφράζουν εντονωτάτην διαμαρτυρίαν και βαθυτάτην αγανάκτησιν.

Η Κύπρος παραμένει σήμερον το μόνον ελεύθερον τμήμα του ελληνισμού και παρέχει πλήρη υποστήριξιν προς τας δημοκρατικές δυνάμεις της Ελλάδος, εις τον αγώνα διά επανάνοδον της ελευθερίας εις την Ελληνικήν πατρίδα και επαναφοράν των δημοκρατικών θεσμών προς σωτηρίαν του Έθνους.

Το ψήφισμα υπογράφουν οι Τάκης Χατζηδημητρίου, διευθυντής Κυπριακών Χρονικών, Σπύρος Κέτιηρος δημοσιογράφος, Ζήνων Κατσούρης, δικηγόρος, Σόλων Νικήτας, δικηγόρος, Καίσαρ Ορφανίδης, οδοντίατρος, Χρ. Πέτσας, δημοσιογράφος, Ανδρέας Παναγιώτου ασκούμενος δικηγόρος, Νίκος Σιαφκάλης σκηνοθέτης ηθοποιός, Χρίστος Ακρίτας, Κλείτος Ιωαννίδης, εκπαιδευτικός, Βίας Λειβαδάς, οικονομολόγος, Χριστάκης Κατσαμπάς, δημοσιογράφος, Ανδρέας Ν. Φιερός, Χριστάκης Γεωργίου λογοτέχνης-εκπαιδευτικός, Πανίκος Παιονίδης κριτικός-δημοσιογράφος, Αχιλλέας Πυλιώτης ποιητής, διευθυντής Νέας Εποχής, Λουκής Παπαφιλίππου δικηγόρος, Ελευθέριος Σωτηρίου δημοσιογράφος, Εύης

Γαβριηλίδης σκηνοθέτης, Πόπη Δανιήλ, Νεόφυτος Νεοφύτου, Ανδριανή Οικονομίδου, Τζένη Γαβριηλίδου, Νικίας Νικολαΐδης, Ανδρέας Ζεμπύλας, ηθοποιοί, Γιώργος Κοτσώνης Μουσικοσυνθέτης, Αντώνης Παπαντωνίου οικονομολόγος, Γιάννης Βραχίμης ιατρός, Α. Παρισινός, οδοντίατρος, Γ. Ταραμίδης, οδοντίατρος και Α. Χατζηλοΐζου δημοσιογράφος.

Η σύσκεψη έγινε στο "Απόλλων" και σ' αυτήν παρέστησαν επίσης και η ποιήτρια Ευγενία Παλαιολόγου Πετρώνδα και ο δημοσιογράφος Βίας Μαρκίδης.

Η Επιτροπή καταρτίστηκε σε σώμα αργότερα με Πρόεδρο τον παλαίμαχο δημοσιογράφο Βία Μαρκίδη και Γραμματέα τον Τάκη Χατζηδημητρίου.

Στην πρώτη μαζική εκδήλωση που οργάνωσε η Επιτροπή την Τετάρτη **10** Μαΐου μίλησαν τόσο οι Βίας Μαρκίδης και Τάκης Χατζηδημητρίου όσο και οι βουλευτές Βάσος Λυσσαρίδης και Ανδρέας Ζιαρτίδης, Γενικός Γραμματέας της ΠΕΟ και ο Γ.Γ. της ΔΕΟΚ Πέτρος Στυλιανού.

Η συγκέντρωση έγινε στο κινηματοθέατρο Μαγικό Παλάτι και σ' αυτήν παρέστησαν **1000** και πλέον πρόσωπα ενώ όπως σημείωνε σε σχετικό ρεπορτάζ της η εφημερίδα "Ο Φιλελεύθερος" ελέχθη ότι διά πρώην φοράν συγκέντρωσις εις κλειστόν χώρον προσείλκυσε τόσον πλήθος".

Ο Βίας Μαρκίδης που ήταν και ο κυριότερος ομιλητής τόνισε:

"Επρόβαλαν ως δικαιολογίαν της αιφνιδιαστικής καταλήψεως της εξουσίας το λεγόμενον ότι "η σωτηρία του λαού είναι ο υπέρτατος νόμος". Διατί όμως αυτοί οι ολίγοι έχουν το δικαίωμα να κρίνουν εάν υπάρχει ή δεν υπάρχει κίνδυνος; Εάν μια ομάδα έστω ανεγνωρισμένου πατριωτισμού δικαιολογείται να ανατρέπη διά της ισχύος καταστάσεις, επειδή κατά τη γνώμην της μόνον έτσι θα αποτραπή εκείνο που θεωρεί κίνδυνον, τότε θα έπρεπε να έχωμεν μιαν επανάστασιν κάθε **24** ώρας.

Τον κομμουνισμόν προβάλλουν ως δικαιολογίαν

οι δικτάτορες. Αλλά μήπως είναι κομμουνιστές ο αρχηγός της δεξιάς κ. Παναγιώτης Κανελλόπουλος και δι' αυτό ετέθη υπό περιορισμόν; Μήπως είναι κομμουνιστής ο συλληφθείς κ. Κ. Μητσοτάκης που είναι εξ εκείνων που ανέτρεψαν τον κ. Γεώργιον Παπανδρέου; Και μήπως είναι κομμουνιστής ο διαφυγών την σύλληψιν δι' αποδράσεως εις το εξωτερικόν Χρ. Λαμπράκης, διευθυντής των εφημερίδων "Βήμα" και "Νεα"; Μήπως είναι κομμουνίστρια η διευθύντρια των οργάνων της δεξιάς "Καιθημερινής" και "Μεσημβρινής" κ. Ελένη Βλάχου η οποία εις ένδειξιν αποδοκιμασίας του καθεστώτος διέκοψε τας εκδόσεις των καθημερινών αυτών εφημερίδων της καθώς και του περιοδικού της "Εικόνες"; Κατά την ιδίαν λογικήν κομμουνιστικός συνασπισμός είναι και το ΝΑΤΟ. Μαλιστα. Το ΝΑΤΟ. Διότι εις τους κόλπους του είναι έκδηλος η αντίδρασις κατά της δικτατορίας εις την Ελλάδα. Κομμουνιστικός οργανισμός είναι και το Συμβούλιον της Ευρώπης. Κομμουνιστική είναι και η Κοινή Αγορά. Κομμουνισταί είναι και οι σοφοί καθηγηταί της Αγγλίας και Αμερικής που καταδίκασαν το νέον καθεστώς. Κομμουνιστικόν είναι και το φιλελεύθερον κόμμα της Σουηδίας. Κομμουνιστική είναι και η Κυβέρνησις της Δανίας".

Εξ άλλου ο Ανδρέας Ζιαρτίδης είπε:

"Όσοι επικρίνουν το πραξικόπημα δεν επικρίνουν την Ελλάδα, διότι αν η Ελλάδα είναι όπως λενε "ιδέα" είμαι ιδέα δημοκρατική και αν η Ελλάδα είναι, όπως λεν "πιστεύω" είναι πιστεύω της Δημοκρατίας και της Ελευθερίας. Και όσοι επκκρίνουν το πραξικόπημα δεν επικρίνουν ούτε υβρίζουν τον στρατόν, διότι ο στρατός είναι τα παιδιά του λαού που μαζί με τον λαόν αγαπούν την δημοκρατίαν.

Ο βουλευτής Βάσος Λυσσαρίδης ανέφερε μεταξύ άλλων στην ομιλία του:

Η βίαιη ανατροπή της κοινοβουλευτικής πορείας στην Ελλάδα δημιουργεί επικίνδυνες προοπτικές για τον ελληνισμόν, γιατί από μια στρατιωτική δικτατορία υπάρχει δυστυχώς μόνο μια

διέξοδος. Αν άμεσα δεν αποκατασταθή η δημοκρατία στην Ελλάδα ο μόνος ανοιχτός δρόμος αλλαγής για τον λαό παραμένει δυστυχώς η ένοπλη πάλη.

Στην ένοπλη πάλη θα οδηγήσει η εκτροπή αν έγκαιρα, άμεσα τώρα, δεν ξαναγυρίσει η Ελλάδα στον ελεύθερο δημοκρατικό βίο, αν οι φυλακισμένοι ηγέτες δεν αποδοθούν πίσω στον λαό, αν δεν ξαναγυρίσει στην ομαλότητα στις ελεύθερες εκλογές, στην ουσιαστική, γνήσια και απόλυτη δημοκρατία. Υπάρχουν ενδείξεις που χαρακτηριστικά αναφέρονται κι' από τον ξένο τύπο πως η επιτάχυνση της εκδήλωσης του πραξικοπήματος οφειλόταν στην διαπίστωση μιας νίκης των δημοκρατικών δυνάμεων της Ένωσης Κέντρου και πως το ριζοσπαστικό προοδευτικό τμήμα του Ανδρέα Παπανδρέου, θα γινόταν ολοένα και πιο αποφασιστικός παράγοντας στη διαμόρφωση της ελληνικής πολιτικής πραγματικότητας.

Έένοι παράγοντες, βαθειά συνυφασμένοι με την ελληνική πολιτική ζωή μετά το γαλλικό τράνταγμα στο ΝΑΤΟ νοιώθουν βαρειά την ανάγκη σταθεροποίησης της νοτιανατολικής πτέρυγας του ΝΑΤΟ και της ανάλογης επίδρασης πάνω στη διαμόρφωση των κοινωνικοπολιτικών εξελίξεων στη Μέση Ανατολή. Κλειδί αυτής της σταθεροποίησης οι σχέσεις Ελλάδας-Τουρκίας που κλονίζονται από την εκκρεμότητα του Κυπριακού. Μεθοδος: Ελληνικές εδαφικές παραχωρήσεις στην Τουρκία και για ψυχολογική ελληνική ικανοποίηση μεταβάπτιση της δοχοτομικής λύσης σε ένωση. Τακτική: Προσπάθεια να εξασφαλίσουν αν είναι δυνατό πειθήνιες κυβερνήσεις στην Ελλάδα και την Τουρκία για αποδοχή "συμβιβαστικής" λύσης, Εμπόδιο: Ο Κυπριακός λαός, η κυπριακή Κυβέρνηση και ιδιαίτερα ο Πρόεδρος Αρχιεπίσκοπος Μακάριος που αρνούνται να προσχωρήσουν στις ανίερες "συμβιβαστικές" διαπραγματεύσεις. Στόχος: Εξουδετέρωση του εμποδίου, άνκαι εφόσον είναι αδύνατη η προσάρτιση του στην προκαθορισθείσα γραμμή. Παραμερισμός αυτού του παράγοντα με άμεσο ή έμμεσο τρόπο. Ο άμεσος τρόπος θάταν η πραξικοπηματική απομάκρυνση της Κυπριακής

κυβέρνησης με την σιωπηρή συγκατάθεση της Τουρκίας που θα ξέρη πως τελική λύση θάναι λύση στα μέτρα της".